

**Standardy Ochrony Małoletnich
w Regionalnym Ośrodku Adopcyjnym w Łodzi z filią
w Piotrkowie Trybunalskim**

Dane jednostki:

Regionalny Ośrodek Adopcyjny w Łodzi

ul. Północna 27/29, 91-420 Łódź

Regionalny Ośrodek Adopcyjny w Łodzi filia w Piotrkowie Trybunalskim

ul. Jarosława Dąbrowskiego 13

97-300 Piotrków Tryb.

Osoba odpowiedzialna za realizację Standardów Ochrony Małoletnich w ROA to wyznaczeni, przez Dyrektora Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi z filią w Piotrkowie Tryb., pracownicy zatrudnieni w ROA w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim, pełniący nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujących zgodnie z Zarządzeniem Nr 7/2024 Dyrektora Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi z dnia 14 sierpnia 2024 r.

Preambuła

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie. Pracownik ROA traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przez pracownika wobec dziecka przemocy w jakiegokolwiek formie. Pracownik ROA, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych ROA oraz swoich kompetencji.

Podstawa prawna:

- Konwencja o prawach dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991r. Nr 120, poz. 526 z późn. zm.)
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1359)
- Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1606).
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 31 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz.1249).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1375 z późn.zm.).
- Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1360 z późn. zm.)-art.23i24
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1550 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2024 poz. 177 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U.UE.L. z 2016 r. Nr 119, str. 1 z późn.zm.)
- Regulamin Organizacyjny Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi

Słowniczek pojęć/ terminów

1. Pracownik/personel - osoba zatrudniona w ROA na podstawie umowy o pracę, umowy cywilnoprawnej.
2. Dyrektor- oznacza Dyrektora Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi z filią w Piotrkowie Tryb.
3. Kierownik/kierownik merytoryczny – kierownik filii ROA w Piotrkowie Trybunalskim
4. Pracodawca/Ośrodek/ skrót ROA - oznacza Regionalny Ośrodek Adopcyjny w Łodzi wraz z filią w Piotrkowie Tryb. jako pracodawca.
5. Małoletni i dziecko – traktowane są zamiennie. Dzieckiem jest każda osoba do ukończenia 18. roku życia.
6. Opiekun dziecka - osoba uprawniona do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.
7. Zgoda opiekuna dziecka- oznacza zgodę co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny.
8. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym członka personelu Ośrodka lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
9. Osoba odpowiedzialna za Standardy ochrony małoletnich przed krzywdzeniem to wyznaczeni przez dyrektora ROA pracownicy. Osoby te monitorują realizację Standardów, reagują na sygnały ich naruszenia, ewaluują i modyfikują zapisy, prowadzą rejestr interwencji i zgłoszeń.
10. Dane osobowe dziecka to wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

I. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

1. Czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci nie są tożsame z objawami krzywdzenia. Są to czynniki, które mogą współwystępować lub poprzedzać przemoc wobec dziecka. Umiejętne rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka pozwala ograniczyć ryzyko wystąpienia przemocy wobec dzieci.
2. Pracownicy ROA posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
3. W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka psycholog/pedagog podejmuje rozmowę z opiekunami dziecka, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
4. Pracownicy ROA znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel – dziecko i dziecko – dziecko zawarte w niniejszym dokumencie.

II. Zasady rekrutacji personelu (pracowników/współpracowników)

Zasady rekrutacji nowych pracowników, a także monitorowanie członków personelu już pracujących w Ośrodku lub współpracujących z nim są zgodne z zasadami bezpiecznej rekrutacji i obejmują następujące standardy:

1. Złożenie przez kandydata informacji z Krajowego Rejestru Karnego (KRK) lub uzyskanie przez Ośrodek informacji z KRK o kandydacie.
2. Pozyskanie oświadczenia o niekaralności lub o braku toczących się wobec kandydata postępowań karnych lub dyscyplinarnych w przypadkach, gdy przepisy nie obligują do pozyskania informacji z KRK.
3. Sprawdzenie, czy dane kandydata ubiegającego się o pracę w Ośrodku lub współpracę z nią nie figurują w Rejestrze Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym.
4. Możliwe wystąpienie przez Ośrodek do kandydata/kandydatki o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy na temat jego doświadczenia w pracy z dziećmi lub rodzinami.
5. Złożenie przez kandydata/kandydatkę oświadczenia o posiadaniu przez niego/nią pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw

publicznych; o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

6. Złożenie przez kandydata/ kandydatkę oświadczenia o wypełnianiu obowiązku alimentacyjnego- w przypadku, gdy taki obowiązek wynika z tytułu egzekucyjnego.

7. Złożenie przez kandydata/ kandydatkę oświadczenia, że nie jest i nie był pozbawiony władzy rodzicielskiej oraz nie jest osobą, której zawieszono lub ograniczono władzę rodzicielską.

Podstawy prawne:

Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 152).

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 177 z późn., zm.).

Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych

III. Zasady bezpiecznych relacji pomiędzy pracownikami ROA a małoletnimi.

1. Pracownicy ROA zobowiązani są do działania w najlepiej pojętym interesie dziecka z poszanowaniem jego godności, potrzeb, emocji, historii życia, doświadczeń.

2. Pracownicy ROA podejmują działania wyłącznie w ramach obowiązującego prawa powszechnego, przepisów wewnętrznych ROA oraz swoich uprawnień i kompetencji.

3. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z małoletnimi obowiązują wszystkie zatrudnione w ROA osoby oraz usługodawców ROA.

Podstawowe standardy określające zasady bezpiecznych relacji pracowników ROA z małoletnimi:

1. Kontakt pracownika ROA z małoletnimi odbywa się wyłącznie w godzinach pracy ROA i dotyczy celów statutowych i regulaminowych Ośrodka.

2. Małoletni na terenie Ośrodka może przebywać jedynie pod nadzorem opiekuna, bądź za jego zgodą.

3. Odpowiedzialność za dziecko/dzieci przebywające w siedzibie ROA ponosi jego opiekun, a w sytuacji gdy dziecko uczestniczy w badaniu bez opiekuna –

pracownik merytoryczny prowadzący badanie. Podpunkt ten ma także zastosowanie w przypadku, gdy pracownik ROA prowadzi czynności w miejscu zamieszkania dziecka.

4. Opiekun pod którego nadzorem przebywa dziecko/dzieci ponosi odpowiedzialność także za jego/ich rzeczy osobiste, w tym szczególnie za urządzenia elektroniczne z dostępem do sieci Internet (np.: smartfony, tablety, laptopy) oraz za sposób i zakres korzystania przez małoletnich z tych urządzeń;

5. Badanie dziecka odbywa się w obecności opiekuna. Pracownik ROA może prowadzić badanie bez opiekuna po wyrażeniu przez niego zgody na kontakt indywidualny pracownika ROA z dzieckiem.

6. Na czas badania dziecka przez pracownika ROA urządzenia elektroniczne będące w posiadaniu dziecka przechowuje opiekun.

7. Nawiązując relację z małoletnimi pracownik ROA kieruje się profesjonalizmem, odnosi się w sposób adekwatny do sytuacji i wieku dziecka, niezagrażający. Dbą o komfort dziecka.

8. Pracownik ROA uwzględnia możliwości psychofizyczne dziecka, np.: dostosowując poziom komunikacji, metody i formy badania.

9. W komunikacji z małoletnimi pracownik ROA kieruje się szacunkiem, zachowuje cierpliwość, okazuje zainteresowanie, zrozumienie, poszanowanie dla przeżywanych przez nich uczuć, nie wymusza zwierzeń na siłę, udziela odpowiedniego wsparcia.

10. W kontakcie z dziećmi i młodzieżą pracownik ROA panuje nad własnymi emocjami, nie zawstydzają, nie ośmieszają.

11. Fizyczny kontakt z małoletnim jest możliwy tylko jako odpowiedź na jego realne potrzeby w danym momencie i uwzględnia jego wiek, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Na kontakt fizyczny (np. pogłaskanie) dziecko powinno wyrazić zgodę. Należy mieć świadomość, iż kontakt fizyczny z dzieckiem powodowany dobrymi intencjami pracownika (np.: pogłaskanie) może zostać błędnie zinterpretowany.

12. Ocena potrzeby dziecka w zakresie kontaktu z pracownikiem ROA dokonywana jest na podstawie wiedzy pracownika, obserwacji zachowań i sygnałów płynących od dziecka.

13. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, np.: w celu przerwania zachowań zagrażających życiu lub zdrowiu samego dziecka lub innych osób uzasadnione jest użycie siły (np. przytrzymanie, odciążenie) przez pracownika ROA.

14. W sytuacji możliwości wystąpienia zagrożenia małoletniego wypadkiem, kontuzją, urazem, itp., pracownik ROA ma prawo:

- stanowczo odebrać dziecku przedmiot zagrażający jego zdrowiu;
- odsunąć dziecko od źródła zagrożenia;
- wyprowadzić lub wynieść małoletniego w bezpieczne, niezagrażające miejsce;

W relacji pracownika ROA z małoletnimi niedopuszczalne jest w szczególności:

1. Stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie, w tym:

- wykorzystywanie relacji władzy lub przewagi fizycznej, kar fizycznych (zastraszanie, przymuszanie, groźby, szarpanie, bicie, popychanie);
- obrażanie, upokarzanie, zawstydzanie, lekceważenie;
- zachowywanie się w obecności małoletniego w sposób niestosowny, np. poprzez używanie wulgaryzmów, czynienie obraźliwych uwag, czy nawiązywanie w wypowiedziach do atrakcyjności seksualnej;
- nawiązywanie z małoletnim relacji romantycznych lub seksualnych, składanie mu propozycji o charakterze erotycznym, kierowanie do niego komentarzy, żartów, gestów zawierających podtekst seksualny, udostępnianie treści erotycznych i pornograficznych (bez względu na ich formę);

2. Nawiązywanie z dzieckiem kontaktu poza Ośrodkiem, np.: na portalach społecznościowych;

3. Utrwalanie wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych pracownika;

4. Ujawnianie osobom nieuprawnionym danych wrażliwych (wizerunek, informacje o sytuacji rodzinnej, medycznej, prawnej itp.) dotyczących dziecka;

5. Proponowanie dziecku alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz nielegalnych substancji psychoaktywnych, spożywanie ich wspólnie z dzieckiem lub w jego obecności;

6. Zapraszanie małoletniego do swojego miejsca zamieszkania.

IV. Zasady i procedury podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub powzięcia informacji o krzywdzeniu dziecka.

1. Konieczność zgłoszenia danego przypadku Dyrektorowi Ośrodka zachodzi gdy:
  - a) pracownik Ośrodka podejrzewa, że dziecko jest krzywdzone;
  - b) dziecko ujawniło doświadczenia krzywdzenia;

- c) inna osoba zgłosiła podejrzenie krzywdzenia dziecka bez względu na to czy można ustalić tożsamość zgłaszającego.
2. W przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu dziecka pracownik Ośrodka ma obowiązek niezwłocznego poinformowania Dyrektora Ośrodka (w przypadku zdarzeń w ROA w Łodzi) bądź kierownika filii (w przypadku zdarzeń w filii w Piotrkowie Tryb.) oraz pracownika odpowiedzialnego za Standardy Ochrony Małoletnich (odpowiednio w ROA w Łodzi, bądź filii w Piotrkowie Tryb.) o tym fakcie w formie ustnej, a także w formie pisemnej, po sporządzeniu stosownej notatki służbowej.
  3. Przekazanie powyższej informacji, powinno nastąpić w tym samym dniu, w którym pracownik powziął podejrzenie lub informację. Jeżeli pracownik nie jest już obecny w danym dniu w siedzibie Ośrodka, ma obowiązek przekazać informację telefonicznie.
  4. Dyrektor zwołuje zespół ROA a kierownik w filii ROA.
  5. Na posiedzeniu zespołu zostaje omówiona ww. sytuacja. Jeżeli zachodzą przesłanki dokonania zgłoszenia o którym mowa w art. 12 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej, jest ono przygotowywane przez pracownika odpowiedzialnego za standardy oraz pracownika, który pozyskał informację o podejrzeniu krzywdzenia, we współpracy z Dyrektorem ROA, a w przypadku zgłoszeń w filii we współpracy z kierownikiem filii). Ponadto należy ustalić, jakie podmioty i instytucje powinny zostać poinformowane o podejrzeniu krzywdzenia dziecka. (Prokuratura/Policja; przekazanie informacji do wiadomości właściwemu organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej bądź dyrektorowi placówki opiekuńczo-wychowawczej). Zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka dokonuje Dyrektor ROA.
  6. Informacje dotyczące sprawy zawiera się w protokołach zespołów.
  7. Dokumentacja sporządzona w sprawie umieszczana jest w aktach sprawy oraz dołączana do rejestru (Załącznik nr 1 do niniejszych Standardów).
  8. W sytuacji jeżeli pracownik Ośrodka jest bezpośrednim świadkiem krzywdzenia dziecka podejmuje niezwłocznie działania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa dziecku - przerwania przemocy, dbając o bezpieczeństwo własne i otoczenia. Następnie informuje o sytuacji Dyrektora bądź kierownika filii, który podejmuje decyzje o dalszych działaniach, np. poinformowanie odpowiednich służb, które mają uprawnienia do zabezpieczenia małoletniego.
    - a) Postępowanie w przypadku bycia świadkiem krzywdzenia dziecka jest analogiczne do postępowania w przypadku powzięcia informacji o krzywdzeniu dziecka.
  9. Wszyscy pracownicy Ośrodka i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji

w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

10. Dokumentacja sporządzana jest rejestrowana i archiwizowana zgodnie z instrukcją kancelaryjną i przepisami obowiązującymi w Regionalnym Ośrodku Adopcyjnym w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim

V. Monitoring

1. W Regionalnym Ośrodku Adopcyjnym w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim osobą odpowiedzialną za realizację Standardów Ochrony Małoletnich, ich monitorowanie i reagowanie na sygnały naruszenia są pracownicy wyznaczeni przez Dyrektora ROA.
2. Osoba odpowiedzialna przeprowadza wśród pracowników ROA w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim raz na 2 lata, ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Wzór ankiety stanowi Załącznik nr 2 do niniejszych Standardów.
3. W ankiecie pracownicy ROA w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać ich naruszenia w instytucji. Zbieranie propozycji zmian w Standardach oraz ich opracowywanie pod kątem możliwej aktualizacji należy do pracownika odpowiedzialnego za Standardy.
4. Dyrektor może powołać zespół do pomocy pracownikowi odpowiedzialnemu za Standardy w celu lepszej realizacji Standardów, a także w celu przygotowania aktualizacji zapisów Standardów.
5. Standardy Ochrony Małoletnich posiadają wersje skróconą sporządzoną na użytek małoletnich (załącznik nr 3 do niniejszych Standardów).
6. Dyrektor Regionalnego Ośrodka Adopcyjnego w Łodzi wydanym zarządzeniem wprowadza w ROA Standardy ochrony małoletnich, ogłasza niezbędne zmiany ich brzmienia. Pracownicy ROA zgodnie z podpisanym stosownym oświadczeniem (załącznik nr 4 do niniejszych Standardów) potwierdzają zapoznanie się z nimi i przyjęcie do bezwzględnej realizacji.

Regionalny Ośrodek Adopcyjny
w Łodzi z filią w Piotrkowie Trybunalskim

14.08.2024 r.

L. zał. - 4